

**UCHWAŁA NR XXX/266/2014
RADY GMINY PRZODKOWO**

z dnia 23 kwietnia 2014 r.

**w sprawie przyjęcia aktualizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy
Przodkowo na lata 2009-2032”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. w Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zmianami) oraz art. 18 ust. 1 i 84 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. w Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zmianami), w nawiązaniu do uchwały nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, wraz z uchwałą nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Rada Gminy Przodkowo uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się aktualizację „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Przodkowo na lata 2009 – 2032” w brzmieniu określonym w załączniku stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy Przodkowo

Ireneusz Drażkowski

AKTUALIZACJA PROGRAMU USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY PRZODKOWO NA LATA 2009 - 2032

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

1. Cel opracowania i realizacji programu
2. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego
3. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązki z nich wynikające
4. Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Przodkowo
5. Finansowe aspekty realizacji programu
6. Harmonogram realizacji Programu na lata 2014–2032
7. Podsumowanie

Załączniki:

1. Wykaz podstawowy aktów prawnych
2. Wzór informacji o wyrobach zawierających azbest
3. Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest
4. Wykaz odbiorców odpadów, którzy posiadają decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest i są uprawnieni do przeprowadzenia prac rozbiórkowych związanych z usuwaniem azbestu na terenie powiatu kartuskiego

WPROWADZENIE

Gmina Przodkowo od 2009 roku przystąpiła do „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polski 14 maja 2002 roku.

Program ten zakłada oczyszczanie do 2032 roku terytorium Polski z azbestu i usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest.

Niniejsza aktualizacja gminnego programu nawiązuje do uchwały nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, wraz z uchwałą nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

1. Cel opracowania i realizacji programu

Celem Programu jest doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z otoczenia człowieka oraz ich bezpieczne i prawidłowe unieszkodliwienie. W programie opisano ogólne mechanizmy oraz zasady pomocy, której gmina zamierza udzielać osobą decydującym się na usunięcie elementów zawierających azbest z budynków lub budowli. Pomoc ta, ma na celu zachęcić do podejmowania tego rodzaju działań oraz zmniejszyć ryzyko związane z nieprawidłowym ich wykonaniem.

Zadaniem Programu jest określenie skutecznego usuwania wyrobów zawierających azbest.

W Programie zawarte zostały:

- a) zaktualizowane oszacowane ilości wyrobów azbestowych oraz ich rozmieszczenie na terenie Gminy

- b) szacunkowe koszty usuwania płyt azbestowo – cementowych, rur azbestowo – cementowych,
- c) propozycje odnośnie udzielania przez samorząd pomocy mieszkańcom w realizacji programu.

Gmina Przodkowo zakłada usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy do 2032 roku.

2. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

Azbest to nazwa minerału włókiennistego w przyrodzie, który wykazuje znaczną wytrzymałość na rozciąganie, źle przewodzi ciepło, ma właściwości dźwiękochłonne i jest względnie odporny na działanie czynników chemicznych. Te właściwości azbestu sprawiły, że stał się on materiałem bardzo rozpowszechnionym w naszym otoczeniu, znajdując zastosowanie przy wytwarzaniu całej gamy wyrobów przemysłowych, jak i produktów używanych w życiu codziennym.

Wśród wyrobów azbestowych można wydzielić dwie grupy produktów:

„wyroby miękkie” – których gęstość objętościowa jest mniejsza niż 1000 kg/m^3 , to słabo związane produkty azbestowe o wysokim, ponad 60 % udziale azbestu w produkcie oraz niskiej zawartości substancji wiążącej, do której zaliczamy między innymi: tynki, maty, płyty azbestowe, materiały izolujące, papy.

„wyroby twarde” – których gęstość objętościowa jest większa niż 1000 kg/m^3 , zawierające wysoki udział substancji wiążącej (najczęściej jest nim cement), zaś niski (poniżej 15%) udział azbestu, do których należą płyty faliste i płaskie, oraz (udział azbestu około 20%) rury wodociągowe, elementy kanalizacji. Spójność włókien azbestowych w tych wyrobach jest wysoka, gdzie praktycznie nie uwalniają się one do środowiska (wyjątkiem jest obróbka np. cięcie lub proces niszczenia mechanicznego wyrobu).

Wyroby azbestowe będące w dobrym stanie technicznym oraz odpowiednio zabezpieczone nie stanowią istotnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego. Zagrożenie jednak pojawia się wówczas, gdy zaistnieją warunki stwarzające możliwości uwalniania się włókien azbestowych do otoczenia. Do sytuacji takich najczęściej dochodzi w wyniku poddawania elementów azbestowych obróbce mechanicznej, jak również w skutek naruszania struktury wyrobu spowodowanej naturalnym starzeniem się materiału oraz pod wpływem oddziaływania czynników atmosferycznych. Azbest jest zaliczany do dziesięciu najgroźniejszych substancji zanieczyszczających na ziemi. W związku z tym, azbest znajduje się w wykazie opracowanym przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, jako niebezpieczna substancja chemiczna o udowodnionym działaniu rakotwórczym dla człowieka. Badania naukowe udowodniły, że azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia w następstwie długotrwałego narażenia dróg oddechowych na wdychanie jego włókien.

Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, czyli takie, które mogą występować w postaci trwałego aerozolu w powietrzu i przedostawać się z wdychanym powietrzem do organizmu. Są one dłuższe od 5 mikrometrów, mają grubość nie większą niż 3 mikrometry i stosunek długości do średnicy mniejszy niż 3:1. Włókna te wdychane do pęcherzyków płucnych, nie mogą już być wydalone. Ich szkodliwe działanie może ujawniać się dopiero po wielu latach w postaci następujących schorzeń: pylica azbestowa (azbestoza), międzybłonna opłucnej i rak płuca. Im więcej jest włókien w powietrzu, którym oddychamy, tym większe jest ryzyko zachorowania na choroby wywołane azbestem.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. – w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. z 2001, Nr 112, poz. 1206) odpady zawierające azbest klasyfikowane są jako odpady niebezpieczne o kodach :

- 06 07 01* - odpady azbestowe z elektrolizy
- 06 13 04* - odpady z przetwarzania azbestu
- 10 11 81* - odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła)
- 10 13 09* - odpady zawierające azbest produkcji elementów cementowo-azbestowych,
- 15 01 11* - opakowania z mebli zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
- 16 01 11* - okładziny hamulcowe zawierające azbest,

- 16 02 12* - zużyte urządzenia zawierające azbest,
- 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest,
- 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

3. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązki z nich wynikające

Od 1997 r. na terenie Polski obowiązuje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów azbestowych. Zakaz taki wprowadzono ustawą z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 1997 r. Nr 101, poz. 628). W następnych latach wprowadzono szereg kolejnych aktów prawnych (ustaw i rozporządzeń) regulujących kwestie związane z postępowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Uzupełnieniem aktów prawnych jest „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. oraz uchwały nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, wraz z uchwałą nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, a także lokalne programy usuwania azbestu realizowane przez gminy, powiaty, województwa.

Polskie prawodawstwo dopuszcza wykorzystanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych budynkach, instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 roku. W sposób szczegółowy określa również wymagania dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami azbestowymi, obowiązki organów administracji, a także właścicieli i zarządców nieruchomości w tym zakresie oraz obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Podstawowe obowiązki organów samorządowych, właścicieli i zarządców nieruchomości oraz przedsiębiorców prowadzących działalność, w wyniku której powstają odpady zawierające azbest, przedstawiono poniżej:

Obowiązki gminy:

- 1) opracowanie, przyjęcie i aktualizacja planu gospodarki odpadami (z uwzględnieniem problematyki usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest),
- 2) gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania,
- 3) przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu,
- 4) zatwierdzenie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi (w tym odpadami zawierającymi azbest),
- 5) opiniowanie zezwoleń na transport odpadów niebezpiecznych (w tym azbestu),
- 6) pozyskiwanie środków na usuwanie wyrobów zawierających azbest dla mieszkańców gminy.

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- 1) kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się na obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest,
- 2) sporządzenie i przedłożenie organowi nadzoru budowlanego oceny stanu dokumentacji miejsca zawierającego azbest,
- 3) usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,
- 4) sporządzanie (corocznie) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu, dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest,
- 5) przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziane przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
- 6) sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury,

7) sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dotyczy przedsiębiorstw) lub Wójtowi Gminy (dotyczy osób fizycznych nie będącymi przedsiębiorcami) corocznej aktualizacji informacji o:

- wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
- wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zostało zakończone,
- zgłoszenie właściwemu organowi budowlanemu prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami budowlanymi.

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- 1) uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zależnie od ilości wytwarzanych odpadów),
- 2) przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczeniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- 3) opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmujący w szczególności:
 - identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
 - informacje o metodach wykonywania planowych prac,
 - zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
 - ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza,
 - posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu,
 - zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.
- 4) zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest miejsca ich występowania w sposób określony w § 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
- 5) złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczaniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Warunkiem koniecznym bezpiecznego dla ludzi i środowiska użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest jest rzetelnie sporządzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i ocena ich stanu, i sposobu zastosowania azbestu, stopień pilności wymiany wyrobów zawierających azbest. Od 2004 r. właściele i zarządcy obiektów zobligowani są do przekazywania marszałkowi województwa i wójtowi gminy informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania oraz informacji o wyrobach, których wykorzystanie zakończono. Przepisy w sposób bezpośredni nie precyzują, kto może być wykonawcą prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, biorąc jednak pod uwagę obowiązki jakie postawiono przed wykonawcą, wnioskować należy, że tego typu prace powinna wykonywać wyspecjalizowana jednostka posiadająca stosowne zezwolenia oraz wyposażenie techniczne i socjalne zapewniające prowadzenie prac oraz odpowiednie zabezpieczenie pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu. W przypadku nieprzestrzegania nałożonych na jednostki organizacyjne i osoby fizyczne obowiązków w zakresie bezpiecznego wykorzystania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz obowiązków sprawozdawczości w tym zakresie mają zastosowanie zapisy tytułu VI ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r.

Prawo ochrony środowiska. Przewidują one w takich przypadkach odpowiedzialność karną tj. kary aresztu, ograniczenia wolności lub grzywy orzekane na podstawie przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz odpowiedzialności administracyjnej poprzez wstrzymanie prowadzonej przez podmiot korzystający ze środowiska lub osobę fizyczną działalności powodującej pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrażającej życiu lub zdrowiu ludzi.

Ponadto do odpowiedzialności za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko, w tym również powstałe w wyniku postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

4. Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Przodkowo

Określenie szacunkowych ilości azbestu na terenie Gminy Przodkowo

Na podstawie informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, zgłoszonych do Wójta Gminy Przodkowo przez właścicieli i zarządców nieruchomości, określono ilość oraz miejsca występowania takich wyrobów na terenie Gminy Przodkowo. Do dnia 30 maja 2008 roku, takich zgłoszeń dokonało 124 właścicieli nieruchomości. Dodatkowo zebrano informacje o ilości i miejscach występowania azbestu od sołtysów. Następnie w styczniu i lutym 2014 r. zaktualizowano powyższe dane w oparciu o informacje zgłaszane przez właścicieli i zarządców nieruchomości. Obecnie wyroby azbestowe znajdują się na 216 nieruchomościach, na 443 budynkach.

Zebrane informacje przedstawiono w poniższej tabeli.

Inwentaryzacja azbestu na terenie Gminy Przodkowo (stan na dzień 17 marca 2014 roku)

Zestawienie ilościowe płyt azbestowo-cementowych na terenie gminy Przodkowo					
Lp.	Sołectwo	Ilość płyt azbestowo-cementowych [m²]	Stopień pilności wymiany		
			I	II	III
1.	Czczewo	4 513	-	+	+
2.	Hopy	10 064	-	+	+
3.	Kczewo	1 590	-	+	+
4.	Kłosowo	4 806	-	+	+
5.	Kobysewo	3 607	-	+	+
6.	Kosowo	9 627	-	+	+
7.	Pomieczyno	10 303	-	+	+
8.	Przodkowo wieś	6 414	-	+	+
9.	Przodkowo działki	1 045	-	+	+
10.	Rąb	4 684	-	+	+
11.	Smołdzino	12 971	-	+	+
12.	Szarłata	3 151	-	+	+
13.	Tokary	1 247	-	+	+
14.	Warzenko	903	-	+	+
15.	Załęże	1 700	-	+	+
Razem		76 625	-	5 928	70 697

Zestawienie ilościowe wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Przodkowo	
Rodzaj wyrobów zawierających azbest	Ilość (z inwentaryzacji)
Rury azbestowo-cementowe	500 mb
Płyty azbestowo-cementowe	76 625 m ²
Inne wyroby zawierające azbest	-

Gdzie: zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Pomocy Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku (Dz.U. Nr 71, poz. 649 ze zmianami)

Stopień pilności I: oznacza konieczność wymiany lub naprawy wyrobu.

Stopień pilności II: oznacza ponowną ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania w terminie jednego roku.

Stopień pilności III: oznacza ponowną ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania w terminie 5 lat.

Szczegółowy wykaz właścicieli, zarządców lub użytkowników obiektów budowlanych, w których występują elementy zawierające azbest jest dostępny w Urzędzie Gminy Przodkowo dołączony do akt opracowywanych przez Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej. Z analizy przedłożonej informacji wynika, że na terenie Gminy Przodkowo wyroby zawierające azbest w postaci płyt azbestowo – cementowych falistych, tj. ok. 99%, pozostała ilość azbestu występuje w izolacjach rurociągów oraz płyt azbestowo – cementowych płaskich.

Inwentaryzacja ta jest podstawą opracowania programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Przodkowo.

5. Finansowe aspekty realizacji programu

W programie założono, że usuwanie wyrobów zawierających azbest będzie się odbywać ze wsparciem finansowym Gminy, co Gmina czyni już od 2009 r. pozyskując środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Wsparcie dotyczyć będzie sfinansowania kosztów: demontażu, zabezpieczenia, transportu i unieszkodliwienia wyrobu. Dofinansowanie odbywać się będzie ze środków pozyskanych przez gminę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku przy współudziale Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i od właścicieli budynków.

Dla oszacowania prawdopodobnych kosztów przedsięwzięcia, przyjęto następujące jednostkowe koszty wykonywania w/w usług:

Łączny średni koszt metra kwadratowego usuwanych i unieszkodliwianych płyt falistych (eternitu) wyniesie - 27,00 zł (brutto). Jest to cena łącznie z kosztem utylizacji na składowisku.

Na terenie Gminy Przodkowo zinwentaryzowano łącznie 95.007 m² płyt azbestowych w formie pokryć dachowych oraz elewacyjnych, z czego w latach 2009-2013 usunięto łącznie 18.382 m² wyrobów azbestowych, a do usunięcia pozostało 76.625 m². Z wyrobów azbestowych, które oczekują na usunięcie II stopień pilności posiada 5928 m² wyrobów azbestowych, zaś III stopień pilności – 70 697 m².

Zakłada się, że realizacja zadania trwać będzie do 2032 roku (jak przewiduje ustawa), natomiast program zakłada możliwość realizacji części zadania, które na dzień dzisiejszy są najważniejsze.

Koszty usuwania wyrobów azbestowych z terenu Gminy Przodkowo

Koszt usunięcia i unieszkodliwiania potencjalnych odpadów azbestowych z obszaru Gminy Przodkowo określono według założeń przyjętych do obliczeń w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętego przez Radę Ministrów dnia 14 maja 2002 r. i przy uwzględnieniu średnich cen rynkowych (na podstawie analizy cen firm z kraju, w tym z regionu). Ponadto do obliczeń przyjęto dane:

średnia masa 1 m² płyty azbestowo – cementowej 13,5 kg, średnia objętość 1 tony składowanych odpadów azbestowych 0,82 m³. Na podstawie informacji pozyskanych z Referatu Gospodarki Komunalnej w Przodkowie przyjęto średnią masę 1 mb rury cementowo – azbestowej na poziomie 8 kg.

W celu ustalenia kosztów usunięcia wyrobów zawierających azbest uzyskano informacje od firm posiadających zezwolenia na odbiór i transport tego typu odpadów. Przy ustaleniu kosztów brano pod uwagę cenę demontażu wyrobów zawierających azbest, transport i unieszkodliwianie na najbliższym składowisku.

Płyty azbestowo – cementowe :

- a) średni koszt demontażu wynosi : 9 zł/m²
- b) średni koszt transportu wynosi : 5 zł/m²
- c) średni koszt unieszkodliwiania wynosi : 13 zł/ m²

d) średni koszt łącznie (demontażu, odbioru, transportu i unieszkodliwiania):
27 zł/m²

Rury azbestowo – cementowe:

e) rury azbestowo – cementowe łącznie koszt: **6 zł/kg**

Usuwanie i wymiana wyrobów zawierających azbest jest zadaniem długotrwałym ze względu na dużą ilość wyrobów, a także wysokość potrzebnych środków finansowych.

Zadanie usuwania wyrobów, instalacji zawierających azbest, które stanowią potencjalne odpady azbestowe przewidziane jest zgodnie z „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terytorium Polski” do zrealizowania do roku 2032. Program ten zakłada, iż właściciele obiektów, wyrobów zawierających azbest powinni dokonać usuwania i unieszkodliwiania tych wyrobów na własny koszt.

Planuje się, iż na terenie gminy Przodkowo wyroby zawierające azbest będą sukcesywnie usuwane w zależności od zużycia, wykonania ich konserwacji, zabezpieczenia oraz stopnia pilności wymiany w okresie 2014 – 2032 r. Z uwagi na wysoki koszt usuwania i unieszkodliwiania odpadów azbestowych istotne jest dofinansowanie przedsięwzięć związanych z usuwaniem wyrobów azbestowych, podejmowanych przez osoby fizyczne, m.in. ze środków publicznych, wsparcia finansowe ze środków WFOŚiGW, przy współudziale NFOŚiGW.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami demontaż, odbiór i transport w/w wyrobów może być wykonywana wyłącznie przez firmy specjalistyczne posiadające w tym zakresie odpowiednie zezwolenie. Odpady zawierające azbest mogą być unieszkodliwiane wyłącznie przez składowanie na składowiskach odpadów azbestowych. Firmy w/w powinny przekazywać po wykonaniu prac demontażowych właścicielowi nieruchomości oświadczenie o usunięciu wyrobów zawierających azbest. Odpady zawierające azbest powinny być transportowane będą zgodnie z „zasadą bliskości” wyrażoną w ustawie o odpadach – na najbliższe składowisko odpadów azbestowych.

W niniejszym Programie zakłada się możliwość dofinansowania przez Urząd Gminy w Przodkowie części kosztów: usuwania wyrobów zawierających azbest (demontażu, odbioru, transportu) i unieszkodliwiania (składowania) odpadów zawierających azbest dla mieszkańców gminy w przypadku pozyskania na ten cel środków np. WFOŚiGW, przy współudziale NFOŚiGW oraz zarezerwowania środków własnych.

W przypadku pozyskania środków – Urząd Gminy może zastosować rozwiązania, które wariantowo przedstawiono w niniejszym Programie.

WARIANT I

Urząd Gminy – w drodze przetargu lub zapytania o cenę 5 firm, wyłoni firmę specjalistyczną posiadającą odpowiednie zezwolenia, która wykona usługę w zakresie: demontaż, odbiór, transport do składowania, a cenę za składowanie na składowisku odpadów azbestowych w kalkuluje w cenę usługi. Urząd Gminy pokryje całość lub część kosztów usługi (koszt transportu i składowania).

WARIANT II

Właściciel obiektu z zabudowanymi wyrobami zawierającymi azbest wybierze firmę posiadającą odpowiednie zezwolenia, która po wykonaniu usługi demontażu, odbioru, transportu i przekazania do unieszkodliwiania odpadów azbestowych wystawi rachunek (fakturę), po przedłożeniu której wraz z odpowiednim wnioskiem do Urzędu Gminy i skontrolowania faktu należytego usunięcia w/w wyrobów, Urząd Gminy dokona zwrotu części lub całości poniesionych przez w/w właściciela kosztów – w zależności od ustaleń podjętych przez Gminę przed przystąpieniem do realizacji Programu (po uzyskaniu przez Gminę środków np. WFOŚiGW, przy współudziale NFOŚiGW, zarezerwowaniu środków własnych i ustaleniu wysokości łącznie w/w środków na dany rok) w zakresie wysokości jednostkowego dofinansowania.

6. Harmonogram realizacji Programu na lata 2014 – 2032

HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY PRZODKOWO - NA LATA 2014 - 2032

Lp.	Zadania	Koszt, tys. zł	Termin realizacji, lata Jednostki realizujące	
			2014 – 2022	2023 – 2032
1.	Zebranie informacji na temat wyrobów	-	2014r.	

	zawierających azbest na terenie gminy – inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest.		Urząd Gminy	
2.	Działania informacyjno – edukacyjne (zadanie ciągłe)	-	2014 – 2032r. Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	
2.1	Zorganizowanie spotkań z mieszkańcami gminy, którzy zgłosili posiadanie wyrobów zawierających azbest, informacja na temat zarejestrowanych firm posiadających zezwolenie na zbieranie i transport odpadów zawierających azbest	-	2015r. Urząd Gminy, mieszkańcy	
2.2	Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków i instalacji zawierających azbest	-	2015 – 2017r. Urząd Gminy	
2.3	Inne działania informacyjno - edukacyjne m.in.: informacja w lokalnej prasie, na stronie internetowej gminy, ogłoszenia w UG, na tablicach ogłoszeń, ulotki, informowanie mieszkańców w Urzędzie Gminy, zajęcia w szkołach)	-	2014 – 2017r. Urząd Gminy	
3.	Coroczna aktualizacja bazy danych dotyczącej ilości azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie gminy	-	2014 – 2032r. Urząd Gminy	
4.	Działania w zakresie monitoringu Gminnego Programu Usuwania Azbestu	-	2014 – 2032r. Urząd Gminy	
4.1	Monitorowanie realizacji Programu, weryfikacja prac związanych z usuwaniem azbestu, zgłoszonych wniosków	-	2014 – 2032r. Urząd Gminy	
5.	Ogłaszanie przetargów lub zapytanie o cenę 5 firm na przewoźnika i wyłonienie wykonawcy zadania - Firmy specjalistycznej, posiadającej odpowiednie zezwolenia na wykonywanie usług w zakresie: demontażu, odbioru, transportu na składowisko odpadów zaw. azbest	-	2014 – 2032r. Urząd Gminy	
6.	Demontaż wyrobów zaw. azbest, odbiór odpadów zaw. azbest (płyty azbestowo – cementowe) z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych, zakładowych i innych; usunięcie wyrobów azbestowych z obiektów użyteczności publicznej; transport i unieszkodliwianie odpadów zaw. azbest	2014-2032 2.068.875 zł	2014 – 2032r. Urząd Gminy, Właściciele, zarządcy nieruchomości z zabudowanymi wyrobami azbestowymi	
7.1	Wyroby zawierające azbest: I stopień pilności – wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie Zakładane usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest		2014 r.	
7.2	Wyroby zawierające azbest: II stopień pilności – ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku Zakładane usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest		2014-2022 r.	2023 – 2032r.
7.3	Wyroby zawierające azbest: III stopień pilności – ponowna ocena w terminie do 5 lat Zakładane usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest		2014-2022r.	2023 – 2032r.
8.	Założenie i prowadzenie rejestru wniosków i ich realizacja zgodnie z zachowaniem kolejności złożenia	-	2014 r. Urząd Gminy	2032 r. Urząd Gminy
9.	Pozyskiwanie funduszy na realizację Programu (zadanie ciągłe)	-	2014 – 2032r. Urząd Gminy	

10.	Raporty okresowe z realizacji Programu – w ramach sprawozdań z realizacji Gminnego planu gospodarki odpadami, przedstawiane Radzie Gminy	-	co 5 lat, 2019, 2024 itd. Urząd Gminy	
11.	Aktualizacja Gminnego Planu Gospodarki Odpadami z uwzględnieniem zadań dotyczących odpadów komunalnych zawierających azbest wynikających z Gminnego Programu usuwania azbestu	-	2014 – 2022 r. Urząd Gminy	2023 – 2032r. Urząd Gminy

Źródło: Oprac. na podst. założeń KPUA, obowiązujących przepisów oraz danych z Urzędu Gminy

Harmonogram realizacji Programu zakłada, że w latach 2014 - 2022 r. nastąpi likwidacja wyrobów zawierających azbest (pokryć eternitowych) – zakwalifikowanych do II stopnia pilności oraz wymagających bezzwłocznego usunięcia. W następnych latach 2023 – 2032 r. zlikwidowane zostaną kolejne pokrycia, których stopień pilności jest mniejszy (sukcesywnie, w zależności od stopnia zużycia, konserwacji wyrobu np. przez pomalowanie).

Realizacja Programu przyczyni się do sukcesywnego zmniejszania się ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy. Zadaniem wyjściowym realizacji Programu jest pełna inwentaryzacja wyrobów azbestowych i uzyskanie stosownych informacji, określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. – dotyczących miejsc, rodzaju i ilości zabudowanych wyrobów zawierających azbest. Dane z inwentaryzacji stanowią podstawę opracowania aktualizacji Gminnego Programu usuwania azbestu, a następnie pozyskiwania środków pomocowych na usuwanie wyrobów zawierających azbest i oczyszczanie terenu gminy z azbestu.

7. PODSUMOWANIE

Pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkadziesiąt lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpieczne będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza.

Bardzo ważne jest zastosowanie właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Z tego względu jednym z głównych celów niniejszego programu jest przybliżenie jak najszerszym kręgom społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zaproponowana przez Gminę forma dofinansowania dla właścicieli obiektów i urzędów zawierających azbest, stawia jako warunek pomocy, spełnienie wszystkich wymogów formalnych dotyczących informowania o tych wyrobach oraz prowadzenia prac przy usuwaniu azbestu. Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu.

Przewidujemy, że w następnych latach Gmina będzie otrzymywać coraz więcej zgłoszeń o miejscach występowania azbestu, co przyczyni się do lepszej wiedzy na temat ilości azbestu. Pozwoli to lepiej poznać potrzeby w tym zakresie, precyzyjniej planować środki niezbędne do wydania na ten cel oraz stopniowo wyeliminować wyroby azbestowe z naszego otoczenia, co jest celem Programu.

Załączniki:

Załącznik nr 1

Wykaz podstawowy aktów prawnych:

- 1) Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity: Dz. U z 2004 r. Nr 3, poz. 20 ze zm.);

- 2) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.);
- 3) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.);
- 4) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 21 ze zm.);
- 5) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1206);
- 6) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przekładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. z 2009 r. Nr 124, poz. 1033 ze zm.);
- 7) Rozporządzenie Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089)
- 8) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. z 2002 r. Nr 191, poz. 1595);
- 9) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2002 r. Nr 217, poz. 1833 ze zm.);
- 10) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 16, poz. 87);
- 11) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. z 2013 r. Poz. 523);
- 12) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. z 2003 r. Nr 120, poz. 1126);
- 13) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31);
- 14) Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).

Załącznik nr 2

.....
(data)

.....

.....

.....

(imię, nazwisko i adres posiadacza wyrobów)

Tel.

Do Urzędu

Gminy w Przodkowie

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

1. Rodzaj zabudowy# -

2. Adres miejsca faktycznego występowania azbestu -

3. Numer ewid. działki - w miejscowości

4. Rodzaj wyrobu[#] -,
5. Ilość posiadanych wyrobów - (w m² lub kg),
6. Stopień pilności[#] -,
7. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia - (w m² lub kg).

(podpis składającego)

Załącznik nr 3

**WZÓR
OCENA**

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

.....

Adres miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

.....

Rodzaj zabudowy¹⁾:

Numer działki ewidencyjnej²⁾:

Numer obrębu ewidencyjnego²⁾:

Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾:

Ilość wyrobów⁴⁾:

Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵⁾:

Grupa/ nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
1	2	3	4
I	Sposób zastosowania azbestu		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1 000 kg/m ³)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	

8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieuszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	
20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	
V	Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej		
21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stałe lub częste (np. zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nieużytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup, należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

Stopień pilności I od 120 punktów

wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie

Stopień pilności II od 95 do 115 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku

Stopień pilności III do 90 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....
Oceniający Właściciel/Zarządca

(nazwisko i imię) (podpis)

.....
(miejscowość, data) (adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:

- 1) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.
- 2) Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.
- 3) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
 - rury i złącza azbestowo-cementowe,
 - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
 - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
 - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
 - szczeliwa azbestowe,
 - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
 - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
 - papier, tektura,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.
- 4) Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).
- 5) Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać "pierwsza ocena".

Załącznik nr 4

Wykaz odbiorców odpadów, którzy posiadają decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest i są uprawnieni do przeprowadzenia prac rozbiórkowych związanych z usuwaniem azbestu na terenie powiatu kartuskiego

1. Blacharstwo Budowlane Leman Marcin, Kożyczkowo 47, 83-333 Chmielno

2. Blacharstwo Budowlane, Leyk Piotr, Staniszewo 1D, 83-328
3. „DACHMUR” Daniel Drywa, ul. Kopernika 7a, 83-340 Sierakowice
4. „DAKORS” Hinz Krzysztof, 83-323 Kamienica Szlachecka ul. Różana 3
5. „ELWOZ” sp. z o.o., Szklana 44, 83-334 Miechucino
6. Firma Handlowo-Usługowa Szczęśny Marek, Borkowo ul. Kartuska 5A, 83-330 Żukowo
7. „INVEST-DACH” Rafał Stenzel, Kobysewo ul. Polna 18, 83-304 Przodkowo
8. „KOMPLET DACH” Bładowski Marcin, Kamionka 141A, 83-328 Sianowo
9. „MILENIUM” Kamiński Jarosław, Leszno ul. Rzemieślnicza 11, 83-307 Kiełpino
10. „NASZ-DACH” Kazimierz Mejer, ul. Damroki 4, 83-322 Stężycza
11. „PANDA” Warmowska Sylwia, Kamieniecka Huta 34, 83-323 Kamienica Szlachecka
12. P.B. „BUDFUND” ul. Architektów 8A, 81-528 Gdynia
13. P.B. „RECON” Sp. z o.o., ul. Grzegorza z Sanoka 4, 80-408 Gdańsk
14. P.H.U. „PAMIR” Maciej Strzeszyński, ul. Łąkowa 10, 83-110 Tczew
15. PPHU „TUKS-DACH” S.C., K. Urbański, D. Teodorczak ul. Prusa 45, 83-200 Starogard Gdański
16. Usługi Balcharsko-dekarskie Jakubiak Marek, 83-333 Garcz ul. Długa 49
17. Usługi Ogólnobudowlane Groth Waldemar, Plebanka 11A, 83-400 Kościerzyna
18. Usługi Ogólnobudowlane Regliński Stanisław, Sulmin 25, 83-331 Przyjaźń
19. „WYSOCCY” Wiesław Wysocki, Mirosław Wysocki Sp. j., ul. Zakładowa 4, 89-600 Chojnice
20. Zakład Ogólnobudowlany Andrzej Markowski, ul. Prokowska 27/8, 83-300 Kartusy
21. Zakład Ogólnobudowlany Waldemar Czaja, Garcz ul. Osiedlowa 5, 83-333 Chmielno
22. Zakład Remontowo-Budowlany „OL-DACH” Zbigniew Oleksiak, ul. Pułaskiego 27, 84-300 Lębork